

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egyes évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egyes évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Védke postán szállítva:
Egyes évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 183. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1915 augusztus 13.

Világostól Varsóig!

Tavaly ezzel a címmel emlékeztünk meg augusztus 13-án a világosi fegyverletétel évfordulójáról. Akkor csak reménység volt, ami ma már, Isten segítségével, diadalmas valóság.

Ma hatvanhat éve a magyar honvédsereg Világosnál letette a fegyvert az oroszok előtt s Paskievics herceg gögösen jelentette a cárnak: Magyarország felséged lábai előtt fekszik. Ma pedig Varsó a magyar honvédsereg szövetségeseinek hódol s az orosz területen győzelmesen előrenyomuló magyar honvédsereg jelentheti Magyarországot királyának:

— Lengyelország feltámadt és felséged előtt áll hódolva!

Két nappal a világosi fegyverletétel évfordulója előtt jelent meg a legfelsőbb lengyel nemzeti bizottság kiáltványa, melyben bejelenti hadseregeink oroszországi diadalainak következménye gyanánt, hogy a lengyeltség tudni sem akar többé Oroszországról, a művelt Nyugathoz csatlakozik szívvel-lélekkel s küzdeni kíván maga is az orosz elnyomás alól leendő felszabadulásáért.

A magyar és a lengyel 1849-ben együtt küzdöttek Magyarországot; most ismét együtt küzdenek Lengyelországot.

És hogy még szebb legyen a történelmi háttérben a jelen: éppen most időzik körünkben Szent István trónjának várományosa. Eljött, hogy megismerje ezt a nemzetet, melynél több vért senki sem áldozott a trónért. Meglátogatta Szent István szülővárosát, Esztergomot, ahol Magyarország hercegprimásának volt vendége. Ez a látogatás a magyar kereszténység bölcsőjénél oly gyöngéd gondolat volt, mely feledhetlen marad a keresztény Magyarország emlékezetében.

És mikor hajón visszautazott a

trónörökös pár Budapestre, a két parton kivilágított házak üdvözlők minden községben. Visegrádon egy villa különösen megkapóan mutatta be gazdája hódolatát: lampion lampion mellett ragyogott s piros-fehér-zöld bengáli tűz lobogott bele az éjszakába.

A hajó utasai meghatva nézték . . .

Annak a villának a tulajdonosa:

Görgey Artur, Isaszeg, Nagysalló, Budavár hőse, a Világosnál gyászba omlott honvédsereg fővezére, az egyetlen, még életben lévő 48-iki honvédtábornok.

S az új honvédsereg ismét honvédtábornokok alatt diadalmasan áll bosszút Világosért — Varsó alatt — Habsburgi főhercegek főparancsnoksága alatt, németek, osztrákok testvéri szövetségében.

Melyik emberi elme gondolhatta volna ezt hatvanhat évvel ezelőtt?

Van igazságszolgáltatás a nemzetek fölött is!

Elfoglaltuk Lupovot.

Budapest, augusztus 12. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Az osztrák-magyar haderők, melyek az ellenséget az alsó Vityeprztől északra üldözik, ma elfoglalták Lupovot és Radzintól nyugatra átkeltek a Bisztrícán. A Tismienica és a Bug között szövetségeseink tegnap az oroszokat több helyen kivetették állásaikból. Az ellenség ma reggel ott hagyta a csatateret és visszavonult. Egyébként a helyzet változatlan.

Bombáztuk az olasz partvidéket.

Budapest, augusztus 12. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A tengermelléki arcvonalon az elmúlt éjjel az olaszok nagy veszteségei mellett visszavertünk a doberdói fensík kiugró része ellen intézett egy nagyobb ellenséges támadást és Zaguránál két előretörést, melyeket napközben heves tüzérségi előkészítés előzött meg.

A görzi hídfő előtt nyugalom van.

A többi arcvonalon az ágyuharcok és csatározások tovább tartanak. *Höfer.* (Min. eln. sajtóosztály.)

Az angol sajtó tervei a Balkánon.

Amsterdam, július 12. (Saját tud.) Az angol sajtó terveket kövacsol egy új balkáni szövetség létesítésére. A szövetség fő célja az, hogy Bulgáriát megnyerjék. Az új szövetség esetén Görögország átadja Kavallát és Macedóniát bizonyos ázsiai jutalmakért Bulgáriának. Szerbia Macedóniát adja át Boszniáért, Románia Dubrudsát engedli át Erdélyért.

Bulgár ultimátum Szerbiának.

Szofia, augusztus 12. (Saját tud.) A nisi bulgár követ a napokban jegyzéket nyújtott át a szerb kormánynak. A jegyzék határideje három naphoz volt fűzve. A válaszadás ideje ma jár le. Bulgária a Duna ügy kérdésében intézte Szerbiához a jegyzéket, melynek elutasítása esetén a hét végén vagy a jövő hét elején Bulgária Szerbiához ultimátumot küld.

A békeakció.

A pápa békeszózata és Wilson.

Gibbon amerikai biboros Newyorkban ünnepi istentiszteleten kérte az egek urát, hogy minél hamarabb adja vissza a világ békéjét, felolvasta a pápa békeszózatát, majd Washingtonba utazott és hosszas kihallgatáson volt Wilson elnökénél.

Látogatásának nagy fontosságot tulajdonítanak.

Riga és Vilna kiürítése folyamatban van.

Luganó, augusztus 12. Nagy feltűnést kelt a Secolo egy londoni távirata arról, hogy a félhivatalos Reuter-ügynökség küszöbön állónak jelenti Riga és Vilna kiürítését. A Secolo londoni tudósítója megjegyzi, hogy keleten veszedelem készül és rossz hírek várhatók. A milánói cenzura megengedte a londoni jelentés közlését.

A négyesszövetség jegyzéke után.

Berlin, augusztus 12. A Berliner Lokalanzeiger-nak jelentik Athénből: Az athéni angol követ kijelentette, hogy Anglia nem vár választ a négyesszövetség utolsó jegyzékére, csak éppen nyomást akar gyakorolni arra az esetre, ha Görögország Bulgária javára nem mond le Kavalláról és a mögötte levő területekről.

Varsó német kormányzói.

Budapest, augusztus 12. A Neue Freie Presse közli: A császár Varsó polgári kormányzójává gróf Hutten Chapskit nevezte ki. Gróf Hutten ősrégi lengyel nemesi család sarja, birtoka van Lengyelországban, fényes palotája Varsóban és Vilmos császárnak meghitt embere. A lengyel politikusok körében úgy tudják, hogy Varsó városi tanácsának elnökévé Zdzislaw Lubomirszky herceg van kizemelve és helyettese dr Zuligovszki Adolf ismert varsói ügyvéd és jónévű író lesz.

Bécs, augusztus 12. Posenből táviratoznak: Varsó kormányzójává báró Scheffer-Boyadel tábornokot nevezték ki, aki a múlt év decemberében a híressé vált brzezanyi-áttörésnél szerzett kiváló érdemeket.

Elkeseredett harcok a gallipoli félszigeten.

Budapest, augusztus 12. (Saj. tud.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint tegnap igen elkeseredett harcok voltak a gallipoli félszigeten. Különösen erős volt a harc Kapaténél.

A törökök visszaverik támadóikat.

Konstantinápoly, augusztus 12. (Magyar Távirati Iroda.) A főhadiszállás jelenti július 29-éről:

Ari Burnutól északra ismét visszavertünk egy ellenséges támadást, miközben az ellenségnek nagy veszteséget okoztunk. Tovább északra erőteljes támadással az ellenséget a part felé vertük vissza, négy tisztet és ötven katonát fogtunk el, két gépfegyvert, heliosztatikus- és telefonkészülékeket, valamint nagytömögű fegyvert zsákmányoltunk.

Ari Burnunál a balszárnyon szuronytámadással visszafoglaltuk az ellenség által a legutóbbi napokban megszállott lövészárkot.

Sed il Bahrnál a balszárnyon elfoglaltuk a köztünk és az ellenség között izoláltan fekvő lövészárkok nagy részét.

A többi arcvonalon semmi jelentős esemény nem történt.

Naditanács Calaisban.

Hága, augusztus 12. A szövetségesek Calaisban naditanácsot tartottak, melyen az orosz vezérkar több képviselője is részt vett. A tanácskozás főtárgya volt a nyugati offenzíva.

Görögország és Szerbia.

Bukarest, aug. 12. Az Universulnak jelentik Szófiából: A Nisben megjelenő Glaszoi közlése szerint Görögország és Szerbia egyértelmű választ fog adni az entente jegyzékére. A bulgár politikai és diplomáciai körök azt a meggyőződésüket fejezik ki, hogy se a görög, se a szerb válasz nem lesz kedvező Bulgária követelésére vonatkozólag. Az Universul másik szófiai jelentése szerint a bulgár ellenzéki pártok meg akarják kérni Radoszlavov miniszterelnököt, hogy a szobranjét rendkívüli ülészakra hívja egybe. Az ellenzéki vezérek e célból külön-külön meg fogják látogatni Radoszlavovot.

A birodalmi kancellár a békéről.

Berlin, augusztus 12. (M. T. I.) A Norddeutsche Allgemeine Zeitung közli: Az amerikai United Press szerkesztősége azzal a kérelemmel fordult Vilmos császárhoz, hogy nyilatkozzék az egyesült szövetséges német, magyar és osztrák seregek lengyelországi diadalai alkalmából, mire a birodalmi kancellár azt válaszolta, hogy a császár elvi okokból nem tehet eleget a kérésnek, azonban ő — a kancellár — megragadja a kedvező alkalmat, hogy nyilatkozzék az United Press számára. Kijelenti, hogy a német birodalom a lengyelországi győzelmektől mindenekelőtt azt várja és reméli, hogy azok siettetni fogják a háború befejezését.

Emlékeztet arra, hogy a császár minden eddigi megnyilatkozásában, így legutóbb július 31-én is hangsúlyozta, hogy Németország olyan békéért küzd, a mely neki és azoknak a hatalmaknak, a melyek az ő ol-

dalán küzdik végig a háborút, meg fogja szerezni a biztosítékot arra, hogy a béke olyan tartós lesz, a milyenre a német birodalomnak nemzeti jövője kiépítésére szükség van és hogy a béke a német birodalom határain túl minden népnek meg fogja adni a tengerek szabadságát és minden nemzetnek lehetővé fogja tenni, hogy békés versenyben dolgozzék jövő boldogulásáért.

Az amerikai bibornokok béke-akciója.

Rotterdam, augusztus 12. A Corrispondenza szerint Farley biboros, newyorki érsek, Gibbon baltimorei biboros-érsek és O'Connell bostoni érsek mozgalmat indított meg, hogy Svájcban békekongresszust tartsanak. A hollandi katolikus egyház egyik főpapja is részt vesz ebben az akcióban, melyet a pápa is helyesel.

Oroszország és Anglia békés hangulata.

Berlin, augusztus 12. A Daily Mail szerint, amióta a központi hatalmak seregei oly hatalmas eredménnyel nyomulnak előre Oroszországban, Angliában egyre nagyobb tért hódít az angol német béke eszméje.

Hogy ezt a mozgalmat elősegítsék megalkotották a független munkáspárt demokrata ellenőrző bizottságát, amelynek az a célja, hogy a hadakozó feleket kibékítse. Több társaság és főképpei női egyesület gyűlését csak erős őrizet mellett tarthatta meg, mert félték az ellenpártok tüntetésétől.

Az oroszoknak nincs löszerük.

Hága, augusztus 12. A hágai orosz követség kommunikét adott ki, hogy az oroszok visszavonulása azért folytatódik, mert a municióhiány még mindig nem szűnt meg. Az oroszok a második Bug-vonalat jelölték ki egyelőre védelmi vonalnak és ezt mindaddig tartani fogják, amíg a hadvezetőség másként nem rendelkezik. Ez a vonal, amely egészében Volhyniában fekszik, rövidebb a réginél, de alkalmasabb is a védelemre a magyar, osztrák és német seregekkel szemben.

A magyar csapatok hősiessége az Isonzó mellett.

A 20-ik olasz gránátoszred egyik tisztje, aki az isonzómenti harcokban fogságunkba került, így nyilatkozott a háborúról:

— Olaszországnak a világháború kezdete óta tanúsított kétértelmű magatartását velem együtt sok tiszt helytelenítette. De mindenkinek, aki az olasz hadüzenet előtti utolsó hetekben Olaszországban élt, el kell ismernie, hogy a háború elkerülhetetlen volt.

A kormánynak csak a háború vagy a forradalom között lehetett választania, mert a nép már régóta fel volt izgatta. Én magam is hittem a magyar és osztrák hadsereg kimerültségében és gyengeségében, amint ezt velünk az utóbbi időben elhittették. Csak a határszéli községek lakosságának magatartása ábrándított ki engem alaposan. Csupa elégedetlen arcot láttunk. Most már tudjuk, hogy a háború rettenetes dolog és a világ legnagyobb szerencsétlensége.

Az én ezredemnek a legénysége negyven per centet veszített, a tisztikar vesztesége pedig kétharmad. Ezt az utóbbi nagy veszteséget a magyar csapatok vehemens támadása okozta. Libiában, a hol fanatizált ellenséggel kellett harcolnunk, nem találtunk olyan elkeseredett és utolsó lehetőségig olyan szívós ellenfélre, mint a Doberdo fensíkért folyó harcokban.

Cukor- és fauzsora.

Városi közgyűlés.

Három órai tanácskozás után tegnap befejezte Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a közgyűlésre kitűzött ügyek tárgyalását.

A választásokra több mint 60 városatyagyűlt össze, akiknek egyrésze azonban a választások után csakhamar eltávozott.

Megszivlelésre méltó beszédek hangzottak el a cukor- és tűzifa-uzsora vonatkozólag: különösen a polgármester tett helyénvaló kijelentéseket, amelyek, ha valóra válnak, a közönség súlyos helyzetén fognak könnyíteni.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán távollétében Rimler Károly polgármester elnökölt.

A polgármester havi jelentésében megemlékezik arról, hogy a 37 ik gyalogezredet hősiességükért a város nevében táviratban üdvözölte, amiért az ezred pótzászlóalj parancsnoka meleg hangú táviratban mondott köszönetet.

Felemlíti a jelentés továbbá, hogy gróf Széchényi Miklós megyéspüspök a városi könyvtár részére megvásárolta néhai Bunyitay Vince püspök nagyértékű könyvtárát s annak kellő elhelyezhetése végett 400 koronát ajánlkozott a városnak állványok készítésére. Indítványozza, hogy a közgyűlés az adományért köszönetét fejezze ki a megyéspüspöknek.

Végül megemlékezik a jelentés Cservenka Géza fogyasztási hivatali pénztárnok elhunytáról, s indítványozza, hogy érdemeit és emlékeit jegyzőkönyvben örökítsék meg.

A jelentés kapcsán Balogh Döme kérte, hogy a József ezred táviratát levéltárban őrizzék meg.

Weiszlovits Gyula kifogásolja, hogy a délutáni inspekciós szolgálatra csak a kisebb tisztviselőket osztották be.

Rimler Károly polgármester felvilágosításul megjegyzi, hogy a főbb tisztviselők délután a különböző üléseken vannak elfoglalva. A beosztás a polgármester joga.

A választások.

Ezután a választásokra került a sor.

Az I. oszt. adótiszti állásra kijelöltettek: Strasser Emil, Pogácsás György, Losonczy Gábor és Vértés Bernát.

Beadatott 64 szavazat, ebből kapott:

Pogácsás György	29,
Vértés Bernát	28,
Losonczy Gábor	6,

egy szavazat érvénytelen s így 1 szótöbbséggel Pogácsás György választott meg I. oszt. adótisztté. Strasser Emil a választás előtt visszalépett.

Az így megüresedett II. oszt. adótiszti állásra jelöltettek: Kucserik János és Szarka Ignác.

Beadatott 66 szavazat s ebből kapott:

Kucserik Ignác	37
Szarka Ignác	27

szavazatot s így Kucserik Ignác választott meg 10 szavazattöbbséggel II. oszt. adótisztté.

A cukor- és fauzsora.

A tanács előterjesztette a belügyminiszter leiratát, amelyben megengedi, hogy Nagyvárad városa az élelmiszerek maximális árát megállapíthassa.

Dr Adorján Emil különös a cukornál és a tűzifánál tapasztalható mérhetlen uzsora rá hivatva fel a tanács figyelmét. Pár nap alatt 97 korona 50 filléres cukorért 120—130 koronát vesznek, ami 30 százalék pár nap

alatt. Ez főleg a kisembereket sújtja. Kéri, hogy a város sürgősen maximálja a cukorárakat. A tűzifánál is óriási a mérhetlen uzsora. Fölvívja a hatóság figyelmét, hogy a miniszteri rendelet bünteti az ilyen uzorát. Más helyen büntetik is. 50 százalék haszon büntetendő. Intézkedjék a város. Óhajtanó, hogy a város gondoskodjék a közönség részére tűzifáról, de nem a fakarteltől szerezze be a fát, hanem tegyen lépéseket, hogy az állam adjon önköltségen az állami erdőkből.

Rimler Károly polgármester válaszában kifejti, hogy a fakérdésben már felirt Nagyvárad városa s személyesen is járt ez ügyben a miniszteriumban és a kormányelnök ígéretet is tett. Ebből ered, hogy már elrendelte a kormány a fakészletek rekvirálását. Elérkezett a védekezés ideje. A cukoruzsora ellen is megtesz a város mindent; vásárolnak cukrot s ellátják a közönséget. A miniszter leiratát tudomásul vették.

Tudomásul vették továbbá a miniszterelnök leiratát a gabonavásárlásnál a legintimkereskedelem foglalkoztatása ügyében; valamint dr Beöthy László köszönő levelét a harmadik vashidnak Beöthy László-híd elnevezéséért.

Hódolat a királynak.

Örömmel fogadták a tanács előterjesztését, hogy Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága öt taggal vegyen részt a városok hódoló küldöttségében Ó Felsője 85. születésnapja alkalmával. A küldöttség megalakításával és a további szükséges intézkedések megtételével a polgármestert biztatták meg.

Kapcsolatosan felszólalt dr Popovits Miklós. Igaz érzéséből folyó érzelmeinek ő is, mint biharmegyei születésű román a haza és a trón iránti hűségérzetének kifejezést ad s a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel csatlakozik az elhangzott indítványhoz. Azok a fényes győzelmek, amelyek a világ bámulatát keltették, meggyőzték mindenkit, hogy a haretéren a haza minden fia egyforma hűen teljesíti kötelességét s boldog érzéssel gondol a végső győzelemre. (Éljenzés.)

Váradfalva érdekében.

A tanács betérjesztette Debreden város átíratát az oroszok által elpusztított felvidéki falvak felépítése tárgyában s indítványozta, hogy erre a célra a város 5000 koronát szavazzon meg s egyben bizza meg a polgármestert, hogy a nemes célra indítsa meg a társadalmi gyűjtést.

Dr Adorján Emil azt látja, hogy Nagyvárad város 5000 koronával járul a cél megvalósításához, de azt nem látja, hogy Nagyvárad város egy falu felépítését magára vállalja. A társadalom segíti ebben, meg kell kísérelni. Hiszi, hogy Nagyvárad gazdag részvénytársaságai és vállalkozói képesek egy község felépítésére.

Dr Hoványi Géza szerint ennél a kérdésnél egy szempontot tart szem előtt, hogy akik vérüket az egész haza érdekében áldozták, még vagyunk is pusztulásnak ment. Igazságos, hogy a nemzet minden polgárszi vén viselje azok sorsát, akik szenvedésükön kívül otthonukat is elvesztették. Igazság, hogy mindenki siessen elsimítani a romlás nyomait s elősegítse a hajléktalanok visszatérését. Országos bizottság alakult, hogy egyetemesen intézze ezt az akciót. Helyes, hogy erre kéri a tanács az 5000 koronát.

Ha Nagyvárad áldozatkészsége oly mérvű lesz, hogy az adományokat nem kell más adományokhoz csatolni, akkor lesz itt az ideje, hogy adományát egy városházra, kórházra, vagy egy egész község felépítésére fordítsa. Ha a gazdag Debrecen városa 2000 koronát szavazott meg, itt is elég 5000 korona. Általánosságban fogadják el a tanács javaslatát s indítsák meg a társadalmi akciót s ha módunkban lesz, hogy egy falut felépítsünk, akkor vegyük elő a felvetett eszmét.

Rimler Károly szerint az orsz. bizottság irányít minden akciót. Ma kötelességünk a gyűjtés. Ha látjuk, hogy nagyobb eredmény lesz, akkor az orsz. bizottság mindent elkövet, hogy az óhajok teljesüljenek.

A tanács előterjesztését elfogadták.

A város közlelmzésére szükséges 200 waggon buza beszerzésére vonatkozó tanácsi előterjesztést, Lukács Odön indítványára, levetették a napirendről.

A közönség liszt-ellátása.

A tanács bejelentette, hogy a közönség liszttel való ellátását a jövő évi augusztusig házilag kívánja eszközölni s e célra kibérli a malmoktól az eddigi üzlethelyiségeket.

Szabó Károly indítványozza, hogy vegyék le az ügyet a napirendről. Hirdessék meg, hogy más helyiséget is vehessen ki a város.

Lukács Odön szerint a javaslattal ez nincs kizárva.

A tanács javaslatát elfogadták.

A városi nyomtatványok.

A tanács javasolta, hogy szólítsák fel a Bihar nyomdát, hajlandó e a városi nyomtatványokat a szerződés szerint készíteni, ha nem, az esetben az árlejtésnél legelőnyösebb ajánlatot tevő a Sonnenfeld cégre bizzák.

Boros Jenő akart felszólalni, de egyesek tiltakoztak ez ellen, azon okból, hogy Boros Jenő érdekelt fél, mert a pályázók között volt, de visszalépett.

Komlóssy József tanácsnok szintén azon véleményben van, hogy Boros Jenő érdekelt, de az elnöklő polgármester megadta a szólás jogát Boros Jenőnek.

Boros Jenő ismerteti az ügyet s fejtegeti, hogy nem érdekelt fél. A Sonnenfeld cég ajánlata 45 százalék engedménnyel nem vehető figyelembe. A Láng József és társai ajánlatát tartja elfogadhatónak.

Gábel Jakab, Lebovits Rudolf, Szabó Károly hozzászólása után

dr Hoványi Gyula a törvényből mutatja ki, hogy a törvényhatóságnak a joga afelett dönteni, hogy érdekelt fél-e valaki. Kéri az elnököt, hogy jövőre ezt vegye figyelembe. A tanács javaslatát fogadták el.

A bérkocsi-díjak emelése.

Az egyfogatu bérkocsisok kérelmére a tanács javasolja, hogy az egyfogatu bérkocsik díját egész órára 2 koronára, fél órára 1 koronára emeljék fel.

Dr Medvigy Gábor szerint az igazság, ha a kétfogatnak díját is emelik. Indítványozza, hogy a kétfogatnak fuvardíját fél órára a jelenlegi díjon felül 40 fillérrel, egy órára 60 fillérrel emeljék.

A tanács javaslatát, a dr Medvigy Gábor indítványával fogadták el.

A polgári iskolai tanszemélyzet nyugdíj-ügyében, hosszú vita után a tanács javaslatát fogadták el.

A Nagyvárad Takarékpénztár kérte a várost, hogy a volt Darvas Imre ház mellett eladott köztérre vonatkozólag a még tennivaló két évi beépítési határidő 6 évre meghosszabbíttassák. A tanács a kérelem teljesítését javasolja.

Hosszas vita után a tanács javaslatát fogadták el.

A többi apróbb ügyek letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Gróf Széchényi Miklós püspök királyi kitüntetése.

A Vörös-Kereszt első osztályu tiszteletjévével tüntették ki.

Nagyvárad püspöke a háboru kitörése óta széles körben kiveszi részét abból a nagyfontosságú nemzeti munkából, melyet mindenkinek ki kell fejtenie igaz ügyünk diadaláért. Mindenkinek, kivétel nélkül, akár az ellenség előt fegyverrel, akár itthon, fáradhatlan munkássággal.

Ugy is, mint Nagyvárad püspöke, úgy is mint a Széchényi grófi család sarja, úgy is mint a magyar Vörös-Kereszt Egylet első alelnöke, gróf Széchényi Miklós a békés fegyverrel küzdők első vonalában áll. Fáradhatlan a Vörös-Keresztnél viselt országos állásával járó teendő végzésében. A háboru alatt egyházmegyéje kormányzása közben gyakran szakított időt kórházak megvizsgálására, sőt palotájában is kórházat rendezett be sebesült tisztek részére. A vasutnál lévő nyugvóállomás sebesültjeinek ellátása is az ő bőkezűségét dicséri. Adományai a Vörös-Kereszt céljaira nagy összegeket tesznek ki. Külön ki kell emelnünk a sebesültek lelki ügyei iránt való atyai gondoskodását; hogy mást ne említsünk: százezernél több imakönyvet osztatott ki a sebesült katonák közt s azonfelül az „Uj Lapot“ is sok száz példányban járátja az egyes kórházakba, hogy a katonáknak jó olvasmányok legyen. S mindezt és a háborus jótékonyágnak annyi más megnyilvánulását csendben, föltűnés és hivalkodás nélkül gyakorolja, egyesítvén a főur bőkezűségét a főpap szerénységével.

Gróf Széchényi püspök érdemeit most legfelsőbb helyről ismerték el. Mint illetékes helyről értesülünk, a király gróf Széchényi Miklós püspöknek a Vörös-Kereszt Egylet körül szerzett érdemei elismerésül a **Vörös-Kereszt körüli érdemek első osztályu tiszteletjévével adományozta a hadi ékítőmennyel.**

A magas kitüntetésről a megyéspüspököt Brinzey alezredes, Ferenc Szalvátor főherceg adlátusa táviratilag értesítette, kifejezve a Vörös Kereszt legfőbb vezetőségének szerencsekívánatait.

Pánamerikai unió.

Páris, augusztus 12. A Petit Parisien washingtoni tudósítója jelenti: A hivatalos körök behatóan foglalkoznak a hét amerikai köztársaság kongresszusával, mely rámutat az Egyesült Államok ösztönte óhajára, hogy pánamerikai uniót létesítsen, amely kölcsönös rokonszenven nyugszik. A kongresszuson nemcsak a mexikói kérdést tárgyalták, hanem elhatározták, hogy szeptemberre Buenos Airesbe pénzügyi kongresszust hívnak egybe, amely a decemberre Washingtonba egybehívandó nagy pánamerikai kongresszus előfutárja volna.

Menjenek haza a galíciai menekültek!

Kevés a hazautazók száma.

Diadalmos előnyomulásnak az oroszokat csaknem az egész Galícia területéről kisperte, még csak a keleti részben tartják még állásaikat, azonban már folyamatban van annak a kiűritése is.

Az oroszoktól megtisztított területen ismét visszatért a rendes élet, a polgári hatóságok megkezdték, illetve egyes helyeken már régóta folytatják működésüket. A polgárság nagyrésze is visszatért a felszabadult városokba és falvakba, azonban még tekintélyes azoknak a száma, akik szülőföldjüktől távol, Magyarország városaiban tanyáznak.

A belügyminiszter rendeletet adott ki a multkorában, hogy a menekültek augusztus 15 ig bezárólag térjenek vissza a Kárpátokban, illetve a felszabadított Galiciában lévő lakóhelyeikre, annál is inkább, mert ingyen vasuti utazásban részesülnek. Azonkívül a menekültek azt a kedvezményt is megkapják, hogy odahaza még négy héten keresztül államsegélyben részesülnek.

Nagyváradon is szépszámban, közel négyszázan telepedtek meg a háboru folyamán a menekültek. Most, hogy a miniszteri rendelet megérkezett, nekik is vissza kellett volna térniök rendes lakóhelyeikre. Egyesek, mintegy 85-en (ezek közül 45 magyar honos, 40 osztrák honos) a miniszteri rendelet értelmében a megadott kedvezmények felhasználásával visszatértek hazájukba, tulajdonképpen azonban még mindig Nagyváradon tartózkodik, pedig augusztus 15-étől már csak két nap választ el.

A rendőrkapitányi hivatal ezuton is felhívja a menekülteket, hogy tartsák magukat a miniszteri rendelkezéshez, s a kedvezmények felhasználásával, rövidesen térjenek vissza lakóhelyükre. Ellenkező esetben úgy az ingyen vasuti szállítástól, mint bárminemű állami támogatástól elesnek.

Egyes menekültek azt hozzák fel mentésül, hogy már azért sem térhetnek vissza hazájukba, mert az a község, amelyben laktak, teljesen elpusztult. Ezeknek is ép úgy kötelező a hazatérés, mert az ottani hatóságoknál jelentkezni tartoznak és ugyanott jelentik be károsodásukat. Ha ezt nem teszik, akkor nem is számíthatnak arra, hogy bárminemű kárpótlásban részesüljenek, illetve az elpusztult községek felépítésére irányuló országos akció őket is felsegítse.

Az élelmiszerek hatósági ára a nagyváradi piacon.

Nagyvárad város tanácsának az 1914. augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi augusztus hó 13, 14 és 15-én követelhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek: 1 darab tojás 12 fillér, 1 liter tej 34 fillér, 1 liter tejföl 1 korona 40 fillér, 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér, 1 kiló tehénturó 1 korona 30 fillér, 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna: 1 kiló sertés zsír 4 korona 50 fillér, 1 kiló zsirszalonna 4 kor. 10 fillér, 1 kiló háj 4 korona 50 fillér.

Husfélék: 1 kiló marhahus 4 korona 80 fillér, 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona, 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér, 1 kiló sertéshus 4 kor. 20 f. 1 kiló növendék hus 4 kor. 40 fill.

Baromfi (élő): 1 pár csirke (rántani való) 3 korona, 1 pár csirke (sütni való) 5 korona, 1 pár ruca (hizott idei) 8-9 korona, 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona, 1 pár liba (hizott idei) kilogrammonként 2 korona 80 fillér, 1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Zöldségek: 1 darab karalábé 2-4 fill., 1 cs. sárga répa 8 fill., 1 cs. petrezselyem 8 fill., 1 kiló zöld bab 14 fill., 1 kiló új burgonya 18 fill., 1 drb tök (főzni való) 10-20 fill. 1 kiló vöröshagyma 54 fill., 1 kiló foghagyma 1 kor., 1 kiló paradicsom 28 fill., 1 drb fejeskáposzta 14-28 fillér, 1 eső esemege tengeri 3-4 fill. 1 drb kelkáposzta 6-8 fill.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. §-ába ütköző kihágási cselekménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait augusztus 13., 14. és 15-én az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőrökzegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915. évi aug. 12 én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

PRO PATRIA.

Mátrai Árpád hősi halála.

Érmihályfalván az egész község lakosságának jelenlétében helyezték örök nyugalomra Mátrai Árpád huszárfőhadnagy tetemeit. Mátrai az 1-ső honvéd huszárezredben teljesített szolgálatot s százada élén számtalanszor fényes bizonyosságát adta hősiességének és bátorságának.

Az ütközetek egész sorozatában vett részt a főhadnagy, míg végre június 30-án az északi harctéren, mikor rohamra vezette a huszárokat a tulsulyban lévő orosz had ellen, a golyózáporból két golyó is érte.

Az egyik a hős főhadnagy szívére, a másik a homlokát furta keresztül. A főhadnagy tetemeit Király Tibor huszárfőhadnagy temettette el, sőt gondoskodott róla, hogy a család megkaphassa Mátrai Árpád földi maradványait. A hulla szerdán délelőtt érkezett meg az érmihályfalvai pályaudvarra, ahol már az egész község lakossága várta.

A pályaudvarról temették a főhadnagyot szülei sirja mellé.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki.

Pro patria.

Özv. Mátrai Árpádné szül. Péter Anna mint neje és Mátrai Ákos, mint bátyja úgy

a saját, mint anyósa, testvérei, sógorai, gyermekei nevében mély fájdalommal, de fájó büszkeséggel tudatják, hogy a forrón szeretett férj, testvér, vő, sógor és legiőbb apa Mátrai Árpád magyar kir. 1 ső népfelkelő huszárezred főhadnagya életének 41-ik, boldog házasságának 15 ik évében a folyó évi június 30 án az északi határon Galiciában éjjeli rohamban orosz golyóktól fej és szíven találva, hazáért és királyért hősi halált halt. Király Tibor huszárfőhadnagy hű bajtársának köszönhetjük, hogy drága halottunkat a határon felkutatta, Banunin község temploma mellett ideiglenesen eltemettette és most a család felkérésére szülőföldjére is haza szállította. Drága halottunk hült tetemét a vasút állomástól folyó hó 11-én szerdán délelőtt fél 11 órakor az érmihályfalvai ref. sirkertben szülői mellé helyezték örök nyugalomra. Érmihályfalva, 1915 augusztus hó 10. Mátrai Árpád né szül. Péter Anna özvegye, Mátrai Margit és Laci gyermekei. Szentiványi Ferenc após, Szentiványi Ferencné anyósa, özv. Végh István né szül. Péter Irén, Rogge Károlyné szül. Páter Erzsébet, Herman Lajosné Szentiványi Gizella sógorai. Rogge Károly, Herman Lajos, Szentiványi István sógorai, özv. Gründl Mátyásné szül. Mátrai Evelin, Mátrai István, Mátrai Ákos, özv. Venger Lajosné szül. Mátrai Ilona, Mátrai Géza, Gründl Gyuláné szül. Mátrai Ludmilla, Mátrai Zoltán testvérei. Mátrai Istvánné szül. Kugla Vilma, Mátrai Ákosné szül. Rochlitz Mathild, Mátrai Gézáné, Loyko Ilona sógorai. Bittó Sándor, Gründl Gyula sógorai.

Hat nap a lövészárokhán.

A rendezőség újabb felhívása.

A rendezőség ezton tisztelettel kéri mindazon hölgyeket, kiket a rendezésben részt vevő 9 helybeli nőegylet ajánlására felkértünk, hogy tekintettel az ügy rendkívüli voltára, lehetőleg ne vonják ki magukat ezen mondhatni kötelességszerű hazafias közreműködésből.

A felkért hölgyek névsorát legközelebb közöljük.

Az állandó jegyek készen vannak és kaphatók a Hegedüs-hírlapirodában, azonkívül Jelinek Ferenc virágüzletében és a Jobbkéz helyiségében. Az állandó jegyekre az átvevéskor fel kell a neveket írni.

Ajánljuk a közönségnek, hogy a jegyeket lehetőleg előre sziveskedjenek megvásárolni, hogy a bemenetnél tolongás ne legyen. A jegyeket feltűnő helyen kérjük viselni.

A lövészárók-ünnepély 23 iki jelmezes gyermek felvonulásra, melynek neve „Bepillantás a jövőben” már eddig is igen sokan jeientkeztek: egész sereg apró ápolónő, azonban aránylag kevesebb a katona. Kérjük azokat a kedves kis katona uniformisos fiúcskákat, akikben az utcán is oly gyakran gyönyörködünk, csatlakozzanak a jelmezes gyermekfelvonuláshoz. Ezek belépti jegyet nem fizetnek. Végül a gyermekfelvonulás után gyermekszépségverseny is lesz.

x **Szeptő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és száppan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

A franciák véres veresége.

Berlin, augusztus 12. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Argonokba Vieane le Satoutól északra elfoglaltuk a franciák egy erődítmény csoportját. A martin erőd előtt 74 sésületlen franciát, köztük 5 tisztet elfogtunk és 2 géppuskát valamint 7 aknavetőt zsákmányoltunk.

Az ellenség nagy véres veszteségeket szenvedett. Egy ellenséges árok elfoglalása alkalmával Harazaectól északkeletre néhány fogoly maradt kezünkön.

Az árokból a franciák maradványa 40 halott hátrahagyásával menekült.

Az oroszok ngomában

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornok hadsereg csapatjában Kurlandba és Samogithiában a helyzet változatlan.

A Njementől délre Eiekhorn tábornok hadsereg csoportjai véresen visszavertek a Dvina szakaszon egy jelentékeny erővel megkísérelt támadást. Az ellenség 700 foglyot hagyott kezünkön. Soltz tábornok hadserege elfoglalta a Visna melletti hidőt és a Narevtől északra az ellenséget a Gazon át szoritotta.

Ezen hadsereg augusztus 8 óta 4950 oroszot, köztük 11 tisztet fogott el és 12 géppuskát zsákmányolt.

Gallwitz tábornok hadserege rohammal elfoglalta Zambrovot és tovább délre állandó harcok között Anbrzejovon túl keleti irányban nyomul előre. Novogeorgievsk előtt nincs ujság. Léghajóink egyike bombázta Bieliszto pályaudvarát. Nagyobb robbanásokat észleltünk. Lipót bajor herceg hadsereg csoportja, ellenséges utóvédekkel vívott folytonos harcok között folytatta az üldözést és áthaladt a Muchavka csoporton. Lukovot elfoglalták.

Mackensen tábornok hadsereg csoportja, a szövetségesek több helyen betörték a szívesen védelt ellenséges állásokba mire az oroszok ma éjjel óta az egész arcvonalon a Bug és Parcer között visszavonulóba vannak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Események a tengeren.

Budapest, augusztus 12. (Hivatalos.) Augusztus 14 én reggel hajóink Molfettától nyugatra egészen Sena—san sorzóig lötték az olasz tengerpart vasutépítvényeit. Molfettában 4 gyárat és a közúti vasutak viaduktját erősen összelötték. Egy viadukt beomlott, egy gyár kigyuladt. San spiridóban a pályaudvar és különböző raktárak leégtek.

Bariban a várkastélyra, a semaforra, a vasutára és 5 gyárra tüzeltünk, mely utóbbiak közül egy a lángok martaléka lett. Egész Barit por- és füstfelhő borította el. A lakosság körében pánik uralkodott.

Az olaszok közep kaliberű ágyúkkal eredménytelenül tüzeltek torpedószúzóinkra. Hasonlóképp kudarcot vallott egy ellenséges tengeralattjáró támadása is.

A Senó san jorjou viaduktot tüzelésünk erősen megrongálta. Valamennyi hajónk sértetlenül érkezett haza. A Bari előtt megjelent

tengeralattjárón kívül, melyről már megemlékeztünk, az ellenséges haderőből semmit sem láttunk. (Flottaparancsnokság.)

A debreceni Kath. Népszövetség Otthon háborus estje Debrecenfalva javára.

Anyagi és erkölcsi tekintetben egyaránt fényes sikerűnek mondható az a magas színvonalon álló hangverseny, amelyet vasárnap este a debreceni Kath. Népszövetség rendezett Debrecenfalva javára. Az Otthon nagy udvarát, hol a hangversenyt tartották, zsúfolásig töltötte meg a nagyszámu hallgatóság. Ott voltak: Márk Endre polgármester, Gróh Ferencz prépost plébános, Czipott György táblabíró, dr. Tóth Emil, Molnár Kálmán igazgató, Suhajda Béla bankigazgató, dr. Zalahy János és Sümeghy Vilmos középiskolai tanárok, a lelkes kar, stb.

A hangversenyt a Városi Dalegylet nyitotta meg s a megnyitón kívül még két számmal szerepelt a műsoron, Mácsay Sándor karnagy vezetése mellett, szép sikerrel. Ezután Tassy Kálmánka hegedűjátéka következett volna, kit azonban betegsége akadályozott a megjelenésben. Helyette Csanda J. főgimnáziumi tanuló szórakoztatta fejlődésre jogosító zeneszámaival a közönséget. Albert Böske nagyterjedelmű, szépen iskolázott hangja különösen érvényesült.

Perczel Miklós ügyesen modulált tárogató játékaival gyönyörködtette a tetszését hálásan nyilvánító közönséget. Majd apácai Csernus Mihály rk. káplán énekszáma következett, ki saját szerzeményét adta elő. Már ez első bemutatkozása fényes jelét adta az ő kiváló zeneszerző talentumának. A lengyel mezőről írt kedves népdalai gyöngyei lesznek a világháboru alatt keletkezett daloknak. Épp oly jól felismeri azon motívumokat, melyek a nép lelkét eltöltik, mint amilyen mester azok zenei kifejezésében. Gyönyörű hangjával meg elragadta a közönséget. Nagy jövőt jósolhatunk még a fiatal zeneszerzőnek, kinek már eddigi kiadványai is igen népszerűek. Énekét Jaszenovics István kísérte zongorán precíz előadással.

Az est fénypontja Haller István orsz. képviselő nagy készültségre valló, mély, hazafias tartalmu, eszmékben gazdag beszéde volt. Gyönyörű organuma, festői előadása valósággal lebilincselte a hallgatóságot. A tapsvihar, a lelkes eljenzés, mellyel beszédét a közönség honorálta, egy újabb virágszállal gazdagította azt a tisztelet és szeretet-köszorut, melyet a 12 millió magyar katolikustól nagy tudásra valló, gyönyörű stílusban megalkotott, a lelkek mélyéig ható beszédeivel méltán kiérdemelt Haller István.

A hangversenyt a Hymnus zárta be, melyet a dalegylet adott elő az ő jellemző finomságával.

Az Otthon vezetősége elismeréssel adózik Mellau Márton zárdalelkésznek, kinek lelkes fáradozását dicséri a nagy élvezetet nyújtó, s a jótékony célra tekintélyes összeget juttató hangverseny fényes erkölcsi és anyagi sikere.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

HIREK

* **Gróf Széchényi Miklós püspök a trónörökösnél.** Tegnap d. u. gróf Széchényi Miklós megyés püspök kihallgatáson jelent meg Károly Ferenc József trónörökösnél a budavári királyi palotában. — A trónörökös Nagyvárad püspökét rendkívül szívesen fogadta. A kihallgatás hosszabb ideig tartott s utána gróf Széchényi püspök a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a trónörökös szeretetre méltó egyéniségéről. A trónörökös ismételtén kifejezést adott elismerésének a magyar nemzet áldozatkészsége, a magyar katonák vitézsége fölött s kifejezte azt a biztos reményét, hogy a háboru a mi és szövetségeseink fényes diadalával fog végződni.

* **Személyi hir.** Dr. Hoványi Géza, országgyűlési képviselő Nagyváradon tartózkodik.

* **Katonai kitüntetések.** A király a 70. gy. e. beli Zloch Viktoria alezredesét a vaskorona-rend hadi ékítményes III. osztályával, Lolics Mátyás, Bozics Károly és Csorny Ivonimir főhadnagyokat, Juára Károly századost, Ivkov György, Romik Tivadár és Ambrinac tart. hadnagyokat a Signum laudisszal, Horn Rezső őrmestert és Serbics Radijov I. oszt. számvivő altisztet a koronás ezüst érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján, a 101. gy. e. beli dr. Kurz Sándor tart. ezredorvost a koronás arany érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján, Landkammer Ferenc őrmestert pedig a koronás ezüst érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján, tüntette ki. — Ő Felsége a király Kovács Dánielnek a 21. ik honvédegyezred főhadnagyának az ellenséggel szemben tanúsított hősiességéért a III-ik osztályú katonai érdemkeresztet a hadi ékítménnyel adományozta.

* **Az első női segédjegyző.** Bihar megyében a jegyzői hivatalokban nagy a munkaerő hiány. Az arra hivatottak mind ott harcolnak a dicsőség mezején. Idehaza azonban nem szabad fennakadni az élet rendes menetének. A hiányzó munkaerők helyét a mezőn a nők töltik be. És ahogy ott megtudnak feladni feladatuknak, úgy kezdenek most a közigazgatás nagy műhelyében is tért hódítani és helyettesíteni a férfiakat. Eddig már sok esetben bizonyították be a hölgyek, hogy kitűnő munkaerők, de ezideig még mint közigazgatási tisztviselők, eladók nem szerepeltek. Most aztán ezen a téren is megjelent az első fecske, az első női segédjegyző. A tenkei járás kisházai közjegyzőségében üresedett meg a segédjegyzői állás és mert arra alkalmas férfi nem jelentkezett, a főszolgabíró Szabó Margitot helyettesítette. A női segédjegyző kereskedelmi végzettségű és eddig nagyszerűen töltötte be hivatását. A főszolgabíró tegnap bejelentette az esetet az alispánnak és kérte a helyettesítéssel járó fizetés kiutalását.

* **Halálozás.** Városunk egyik köztisztviselőjében álló családját súlyos csapás érte. Kovács Jenő nyug. táblabíró neje: szül. Csányi Róza, életének 64. évében, hosszas szenvedés után, tegnap éjjel meghalt. — Elhunytát férjén kívül három gyermeke, valamint kis unokája és előkelő rokonság gyá-

szolja. Az elhunyt urino temetése ma, aug. 13. án délután 4 órakor lesz az Arvaház utca 5. sz. háztól.

* **A béli járásba nehéz a gabona szállítás.** A múlt év folyamán a béli főszolgabíró arról győződött meg, hogy a járás közönségének gabonával, illetve liszttel való ellátásánál a szállítási költségek megközelítik a liszt és gabona árát. Emellett a szükséglet sem érkezett meg idejében. — A tapasztaltakon okulva tegnap előterjesztést tett a főszolgabíró az alispánhoz, hogy a múlt évi rendszeren változtasson. A javaslatban arra kéri az alispánt Ertsey Lajos, hogy a járás szükségletét ott helyben a járás nagybirtokosaitól szerezzék a közigazgatási hatóság és ott a járás székhelyén raktározzák el. A béli főszolgabíró tehát csatlakozott Kovásznay Marcell székelyhidi főszolgabíró javaslatához, hogy t. i. ne centralisan kezeljék a liszttel való ellátást. Valószínű, hogy az alispán lényeges reformokat fog életbe léptetni, hogy a múlt évi nehézségeket kiküszöbölje.

* **A háboruban megvakult katonák segélyezésére.** Sztaniszlavszky Fáni 8 koronát és Kolontári János rendőrfogalmazó utján N. N. 40 korona 62 fillért adományozott.

* **Nyilatkozat.** Az 1914. évi XIV. t. c. 20. ik §-a alapján kérjük közzétenni, hogy téves a „Tiszántul“ f. évi augusztus 12-én. „A város közönségének lisztellátása“ címmel közzétett cikkének az az állítása, hogy a nagyváradai tisztviselők szövetkezete csak a szövetkezet tagjai részére fogadhat el megrendeléseket a liszttel való ellátására, mert a 2813—1915. számú miniszteri rendelet ezt a jogot a szövetkezeteknek feltétlenül biztosítja.

* **Katona-temetés.** A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága közli, hogy Prifer Abraham 31-ik gyalogezredbeli gyalogos temetése ma délelőtt 10 órakor, Drohleszky Dániel 30-ik gyalogezredbeli gyalogos és Rogacsán Gábor polgári kocsis temetése pedig délután 3 órakor lesz a csapatkórháztól, ahonnan a Rulikovszky-temetőbe fogják őket kikísérni és ott örök nyugalomra helyezni.

* **Adakozzunk a hadi özvegyek és árvaik javára.** A hadbavonultak hátramaradt családtagjainak segélyezésére a polgármesteri hivatalhoz a következő adományok érkeztek be: Tóser Károly főszámvivő a 2-ik honvéd huszárezred legénységének adománya címén 20 korona. A Kath. Kőr kuglitársasága a 4 filléres büntetés pénzeiből 7 korona 39 fillér. A magyar kir. 4-ik népfelkelő gyalogezred tőrzse és a magyar kir. 8-ik tartalékos honvéd ágyusüteg tisztje étkezdéje a Szabadság utján 76 kor. 17 fillér.

* **Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőroket, borovicska pálinkát, szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, liptói-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizliszt, burgonyaliszt, tapió, egyidejűleg ajánlom Aszódi-féle reklam kész darált kávémat, negyedkiló 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódi Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló“ drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Húr különlegességek.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer Ara 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsva-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbanknál.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

* **Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok, ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolcsóbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut.

* **Világos** íróasztal és könyvszekrény, egy amerikai íróasztal, Vertheimszekrény, sodrony ágybetét eladó, Nagy Sándor-utca 4.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmeztől Szent János-utca 2. szám.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Ingotlan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (Jakobház nagy telekbeli) jutá-ayos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. Értekezni a Polgári takaréknál.

SZÍNHÁZ

Színházi kapunyitás.

— Zsigmondy Anna az új primadonna. —

A világháboru zivajában lassan, szinte megfeledkeztünk Thalia papjairól s ha itt nem volna a már-már küszöbön álló színházi kapunyitás ideje, talán beletörődne nekünk abba, hogy mint sok minden, úgy a színházi művészet is a háborúval lekerült a szereplés színteréről. Pedig a színház sarkán dél-eltönlökenti népes gyűlések egészen másról tesznek bizonyosságot. Erdélyi Miklós színházigazgató lázás erővel szervezte újra társulatát, hogy az elmenő tagok helyébe új és legalább is megfelelő tagokat szerezzen. És a sok ide-oda utazás nem is volt hiába való. A szeptember elején megnyíló színházban oly friss, női és férfi erők lesznek, kik a

mai felfordult világban vidéken szinte páratlanok.

Neveket még nem közölhetünk a directio egyenes kívánságára, de nemsokára módunkban lesz valamennyi újonnan érkező művész és művész nevével megismertetni és kvalitásairól tájékozni a nagyváradi publikumot.

Egy dolog azonban már most is nyilvánosságra hozható. A primadonna kérdést Erdélyi Miklós a legteljesebb megelégedésünkre intézte el. S a jövő szini szezonban primadonnánk Sz. Zsigmond Anna urasszony, a váradi közönség dédelgetett Zsigája lesz, s így semmi kétségünk sem lehet az iránt, hogy újból viszontlátjuk a régi, zajos, nagystilű, virágos Zsigmondy-esteket!

Bretán Miklós.

Egy nagy tehetségű képzett zenész, hangját féltve őrző színművész hagy itt bennünket. Bretán Miklós.

Rövid ideig volt színházunk tagja, de minden művelt, zenéhez értő ember a legnagyobb sajnálattal fogadta távozás hírére. De nem azért, mintha Nagyváradon pótlhatatlan lenne. Mert egy vidéki színpadon egy komoly zenetudású, képzett hangszínművész is sablonossá tud válni és azzá válik is, a tingli tangli operettek melódiai közt. Hanem azért, mert az elmúlt szini szezon alatt sok igaz gyönyörűséget szerzett nekünk művészi énekével.

A sorsa az lett mint a Mihályi Ernőé. Elment tőlünk. El a bécsi Volksoper színpadára, hol talán kisebb keretek közt, de mindenkor az ő igazi képességei, a komoly zene- és énekművészetnek élhet.

IRODALOM

***

A Vasárnapi Ujság augusztus 8-iki száma tele van pompás képekkel harctereinkről: galíciai és lengyelországi harcaink ép úgy helyet találnak benne, mint az olasz határon folyó küzdelmek. Méltó folytatásai ezek is annak az óriási s páratlan érdekességű képsorozatnak, amelyet a Vasárnapi Ujság a háború egy éve alatt a magyar közönséghez juttatott. Szépirodalmi olvasmányok: Laczkó Géza és Strug András regénye, Jakab Odón verse, Szöllösi Zsigmond tárcája, cikk a mérgező bombákról. Egyéb közlemények: R. Hirsch Nelli, az elhunyt festőművésznek arcképe s a rendezési rovatok: a háború napjai. Irodalom és művészet. Sakkjáték. Halálozás stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona. Megrendelhető: a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4. szám.)

SPORT

***

Önkéntesek footballversenye.

Élénk sportolástól hangos esténként a Rhédey kerti Sport-tér, melynek pompás gyepe a helybeli önkéntes tiszti iskolába újabban beosztott ausztriai ezredek önkéntesei trainiroznak. Bécsi és más alsóausztriai fiúk vígan rugják a labdát s a hozzáértő szem nem egy elsőrangú játékost fedez fel közöttük. Temperamentumosak, lelkesek s általában azzal a fejlett technikával játszanak, ami a bécsi játékosoknak sajátjuk. A training annyira előhaladt, hogy egy, a legjobbakból alakított csapatukkal már kiléphetnek a nyilvánosság elé. A rendkívül érdekes bemutatkozás a

legközelebbi vasárnap délután lesz a Rhédey kerti sport-téren és a kitűnő csapat ellenfele a NAC lesz. A mérkőzést a NAC. mérsékeltlen leszállított helyiárok mellett rendezni s bizonyára képes lesz újabb nagyobb összeggel hozzájárulni a jelentős célhoz.

SZERKESZTOI PÓSTA.

***

Zs. J. Versénél csak a helyesírása rosszabb.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KAROLY.

22665—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 10297/915. eln. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a m. kir. minisztérium folyó évi április hó 19-áról 1337/1915. M. E. számú rendelete értelmében bejelentés alá eső és az ugyanakkor 4700/eln. 20. b. 1915. szám alatt kiadott rendeletével hadicélokra igénybevetettek kijelentett üzemi berendezések közül a termelési adó alá eső szeszfőzők berendezéseit (pálinkafőző kis üstöket) a birtokosok (kezelők, őrzők) kötelesek a katonai igazgatás részére való végleges átvétel végett az alábbi rendelkezések szerint átadni.

Az átvett főző készülékek egy része szesztermelési célokra a községekben ideiglenesen meg fog hagyni.

Az I. foku iparhatóság a kir. pénzügyigazgatóságtól vett kimutatások alapján közli a községi előljárással, (polgármesterrel) hogy mely főző készülékek fognak hadicélokra felhasználatni és melyek fognak szesztermelési célra meghagyni.

2. § Az átadásra kötelezettek tartoznak pálinkafőző készülékeiket hivatalosan lezárva a hozzájuk tartozó leletjegyzékkel együtt a községi előljárással (polgármester) által kitűzött határidőben a községi előljárással (polgármester) által a község város területén belül kijelölt helyre elszállítani. A hivatalos zár amennyiben annak levéte nélkül a készülék el nem szállítható, csak a beszállítás napján vehető le.

Nem szállítandók be a véglegesen átadandó azok a főző készülékek, amelyek nem hordozhatók, azaz befalazottak, illetve csak befalazottan használhatók és a melyekre nézve a községi előljárással (polgármester) a birtokosokat értesíti, hogy azok szesztermelési célokra továbbra is eddigi helyükön maradnak. Ezek átadásáról a községi előljárással (polgármester) külön fog intézkedni.

3. § A községi előljárással (polgármester) az átadott főző készülékekről és tartozékairól az átengedőnek elismervényt tartozik adni és az átvett készülékeken, valamint külön álló alkatrészein az eddigi birtokos nevét és lakását feltüntetni.

A szesztermelési célokra meghagyt főző készülékek további használatát külön rendelet szabályozza.

A többi főző készülékeket a községi előljárással (polgármester) tartozik a folyó évi augusztus hó 15-ig a 10298/eln. 20. b. 1915. számú rendelet szerinti illetékes fémátvételi bizottság címére teherárúként feladni és egyúttal postán az elszállított készülékekről és külön a szesztermelési célra meghagyt főző készülékekről egy-egy kimutatást a vonatkozó eredeti leletjegyzékkel illetőleg a meghagyt készülékekre vonatkozólag a leletjegyzék hivatalból hitelesített másolatával együtt a fémátvételi bizottságnak megküldeni.

A kimutatásban fel kell tüntetni a birtokost esetleg a készülékek őrzőjét, kezelőjét, a feladás helyét, a csomagolás nemét és a csomagokra alkalmazott jeleket, a csomagok a felvevő vasuti hivatal által megállapított számát és azok nyerssúlyát, az anyagok tiszta súlyát.

A kimutatás egy második példányát közvetlenül a központi fémrequisziós bizottság (Buda-

pest kereskedelemügyi minisztérium) ipari műszaki ügyosztály címére kell elküldeni.

Ha oly főző készülékekről van szó, amelyek az átvételei bizottság helyén vagy annak közelében vannak és azért vasuton nem szállíthatók, akkor az említett időpontig mindekelelt a jegyzékeket kell beküldeni, amire az átvételei bizottság a községi előljárással (polgármesterrel) egyetértőleg meghatározza az elszállítás napját és esetleg az átadás helyét.

A szállítási költségeket a katonai igazgatás megtéríti.

Az elszállítás előtt a még le nem vett zárákat a községi előljárással (polgármester) leveszi.

Ugy a felek, mint a községek (városok) által leszedett hivatalos zárákat az illetékes pénzügyi szakasznak kell átadni.

4. § Az átadott főző készülékekért járó térítést, a melyet külön rendelet fog szabályozni a fémátvételi bizottságok állapítják meg és pedig úgy a községekben meghagyt mint a fémátvételi bizottságokhoz beküldött készülékek után.

5. § Ez a rendelet nem vonatkozik azokra a termelési adó alá eső szeszfőző berendezésekre, a melyekre nézve a birtokos az I. foku iparhatóságtól azt az értesítést kapja, hogy azok továbbra is használatában és őrzésében maradnak.

Az I. foku iparhatóság erről a birtokost a kir. pénzügyigazgatóságtól vett kimutatás alapján tartozik értesíteni.

Ez a rendelet továbbá nem vonatkozik a töményítő készülékekre sem.

6. § Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe. Hatálya Horvát Szlavonországra is kiterjed.

Nagyvárad, 1915. augusztus 5.

Rimler Károly
polgármester.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 171301—1915 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur 6. cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a magyar kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a „József” fiárvaházban egy, az „Erzsébet” leányárvaházban pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik. Mindkét árvaházban való felvétel kellékeikéig igazolandó: a) az, hogy a felvételt kért gyermekek tényleg a magyar kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) félárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy fiu árva a 10-ik, a leány árva pedig a 12-ik életévét még tul nem haladta, e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6. cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1915—16. tanév folyamán lesznek betöltendőek s a felvétel vagy felvételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915. július hó 31.

Elemér Ferencz, katonai ügyi tanácsnok.

Bevonulási hirdetmény.

A népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvények alapján történt általános behívása folytán az 1876. és 1877. évben valamint az 1878. évtől 1890. évig bezárólag született, továbbá az 1892., 1893. és 1894. évben született népfölkelésre kötelezett — nemkülönbén a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybeveti), de ezen szolgáltatból időközben elbocsátott egyének (munkások, kocsisok, hajesárok, stb), ha a megtartott népfölkelési bemutató szemlén, illetőleg pótszemlén a népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak

1915. évi augusztus hó 16-án

— amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Mindazok az egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi augusztus 16-án bevonulni kötelesek.

Az 1878—1890. évi és 1892—1894. évi születésű azon hivatásos gépészekre és fűtőkre, kik saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-éig már elszabadságotlaltak, ezen bevonulási hirdetmény nem vonatkozik, az 1877. évi születésű azon hivatásos gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálata pedig, kik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gőzös vagy motorgépeknél alkalmazva vannak, beigazolt alkalmaztatásuk esetében saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-éig elhalasztatik.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evőeszeszt, aprólékos kiegészítőket és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítenek, értékük szerint meg fognak téríteni.

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfölkelési igazolványi lap azonban a vasuti, gőzhajó állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetetik elős a katonai behívás iránt tanusított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfölkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, ahová mint népfölkelésre kötelezett beosztását nyerte.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. alapján annak idején kirendelt vagy ezután kirendelendő azok a 18—50 éves népfölkelésre kötelezettek, kik a fegyveres erő kötelékében teljesítenek személyes szolgálatot, illetőleg a közsémbánya munkásokhoz tartoznak, az 1886. évi XX. illetőleg az 1915. évi II. t. c. alapján behívottak tekintetnek.

Kelt 1915. évi július havában.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

ad. 9778—1915. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán katonai gyakorló-téren építendő honvéd tüzér löszerraktár és tartozékai építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld kőműves és elhelyező munka.
2. Vas munka.
3. Kőfaragó munka.
4. Ács munka.
5. Bádogos munka.
6. Tető fedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló.
10. Villámhárító.

Ajánlatot lehet tenni az összes munkákra avagy egy, vagy több munka csoportra is. Bánatpénzzel az ajánlati összeg 5 %-át teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezébe 1915. év augusztus hó 31-ik napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy pósta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat melyre ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket becsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalma-

zására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915 július 24.

Komlóssy József s. k.

jog. és gazdasági tanácsnok
mint küld. elnöke.

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyulékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyuló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok azokat a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzszerszámokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyuló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyulékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróbák útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanúja fölmerül — a feladót kötelezhetik a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilvánítása mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmú küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915 július 5-én.

Gerő Ármin,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város**VILLAMOS MŰVE**

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen!

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osztalárok,**évlámpák**

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2, 1000től minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz!